

A magyar zene nagykövete Norvégiában

WOLFGANG PLAGGE zeneszerző, zongoraművész, az Egyetemes Kultúra Lovagja (Gjettum, Norvégia)

Indoklás: Wolfgang Plagge Norvégia kiemelkedő kulturális személyisége. A magyar történelem és zene megismerése alapozta meg kultúránk iránti érdeklődését. Tízéves volt, amikor megnyerte a brit televízió tehetségkutató zongoraversenyét. 12 évesen már résztvevője a norvég hangverseny-életnek. A hamburgi Zeneművészeti Főiskolán végzett. Norvégiában él, de a világ minden táján hangversenyezik. Gyakran és szívesen adja elő magyar szerzők műveit. Mint zeneszerző sokoldalú és termékeny. A középkori európai zene kutatója. Liturgikus zenét, szimfonikus műveket és kamaradarabokat ír. A 1956-os forradalom és szabadságharc 40. évfordulójára – az áldozatok emlékére – megzenésítette Claes Gill norvég költő „Gloria victis” című versét, amely nemrég az 50. évfordulón is megszólalt. Aktív tagja a Norvég-Magyar Egyesületnek, az egyesület norvég nyelvű folyóiratának társ-szerkesztője, emellett szervezi a két ország közötti ifjúsági cserekapcsolatokat. „A nemzetközi kulturális kapcsolatok ápolásáért”

Munkásságára Bartók hatott

Beszélgetés Wolfgang Plagge norvég zeneszerzővel

Honnan az érdeklődés Önben a magyar kultúra iránt? Ősei között magyarok is voltak talán?

Nem vérszerinti a kötődés. A szüleim tulajdonképpen hollandok, akik születésem előtt négy évvel érkeztek Norvégiába. Az érdeklődés Kodály Zoltán miatt alakult ki már egészen kiskoromban a magyarok iránt, ugyanis az ő módszeréhez hasonlóan tanultam én is. És most, hogy egy olyan iskolát vezetek, ahol a fiatalokból profi zenészeket képzünk, mi is többé-kevésbé a Kodály-módszert alkalmazzuk. Ez az egyik oka a kötődésemnek. A másik pedig, hogy évek óta szoros kapcsolatban állok az oslói Norvég – Magyar Egyesülettel részben Kodály miatt, de részben azért is, mert – a tanulmányaim során – megszerettem Bartók és Szigeti művészetét is. Zeneszerzői munkásságomra Bartóknak kétségkívül nagy hatása volt.

Szóval saját műveiben gyakran használ fel elemeket korábbi tanulmányaiból?

Hogyne. Különösen Skandinávia középkori zenéje érdekel, ami nagy hasonlóságot mutat a magyarokéval. A történelemben is sok a figyelemre méltó egyezés, elég csak Szent Istvánra és Szent Olavra gondolni, akik közel egyidőben alapítottak új államot és kultúrát, vagy arra, hogy a zene is hasonló módon érkezett meg a két országba.

Amikor magyar zenét ad elő norvégeknek, milyen fogadtatást tapasztal?

Honfitársaim is érzik ezt a kapcsolatot a két nemzet között, ezért nagyon jók a tapasztalataim. Amikor kis népek keresik a gyökereiket, és igyekeznek megtalálni önmagukat, akkor a népzene, néptánc mindig jó támpontokat ad. A norvégeket megérinti, hogy a magyar zenei kultúrában felismernek elemeket a sajátunkból, s ehhez még az is hozzájárul, hogy például a közöttünk élő lappok a finnugor nyelvcsaládba tartoznak, s az ő beszédüknek egészen különleges nyelvi ritmusa van. Egyáltalán nem esik tehát nehezünkre, hogy otthon érezzük magunkat a magyar zenében.

Hogyan lehetne ezt még jobbá tenni?

Nem mernék tanácsokat osztogatni, de az mindenképpen hasznos lenne, ha szorosabb együttműködés alakulna ki a zenei tanulmányok terén. A kutatási eredményeinket jobban megoszthatnánk, sőt embereket – előadókat, zenészeket, tanácsosokat – is „kölcsonadhatnánk” egymásnak.

Az iskolai oktatás terén is szükségesnek lát egyfajta szigorítást?

Ebben a kérdésben nagy különbséget érzékelek a két nép között. Nálunk,

norvégeknél intenzívebbé kellene tenni a képzésben ezeket a módszereket. A magyaroknál ennek már nagy hagyománya van, aminek viszont az a veszélye, hogy a fiatalok egy idő után „elveszítik az ízét”, és könnyen unalmasnak tartják azt, ami egyébként fantasztikus.

Kitüntetést vehetett át annak elismeréseként, amit eddig tett kultúránkért. Mire indítja ez Önt a jövőben?

Mindenképpen folytatni kívánom a már megkezdett utat: még jobban beleásom magam a zenébe, és keresem azokat a kapcsolópontokat, amik a hangokhoz, dallamokhoz kötnek.

Mi az, amit szeretne az Ághegy olvasói tudomására hozni?

Szeretném felhívni a figyelmüket, hogy Norvégia hideg ország, de meleg szíví nemzet. Amikor Magyarországon járok, mindig megérint az emberek közvetlensége, kedvessége, s talán amikor magyarok jönnek hozzánk, ők először tartózkodást éreznek a viselkedésünkön. De ha jobban megismernek bennünket, rájöhetnek, hogy mi is képesek vagyunk meleg szívvel viszonyulni másokhoz. S ez a jelenség a zenénkben is tetten érhető.

S a másik érdekesség, amit megemlítenék, a nyelvbeli különbség, ami szintén hatással van a zenére. A magyarban egy dupla ritmus van (ta-ram, ta-ram), ami nagyon ritka a germán nyelvekben. Itt inkább egy-kettő, egy-kettő, egy-kettő a ritmus, és a norvégben, svédben vagy a dánban inkább az első szótag a hangsúlyos. A nyelvi elemek pedig mindig hatással vannak a muzsikára is. És ez lenyűgöző!

Hulej Enikő

Dániel Lajos: Én 2005, olaj (96 x 78 cm)